

Otazníky kolem výstav

Kdo všechno je ve výstavním kruhu?

Ve výstavním kruhu bývá většinou vedoucí kruhu a zapisovatel/ka ještě před oficiálním začátkem posuzování. Bývají zde proto, že se v kruzích často vydávají katalogová čísla (a posudkové listy s diplomy). Občas se řeší také špatné zařazení psa v katalogu, které taktéž musí mít na vědomí vedoucí kruhu. Krátce před začátkem výstavy přichází do kruhu rozhodčí. Po začátku posuzování směji být v kruhu pouze tyto tři osoby a vystavovatelé, jejichž třída se právě posuzuje. Vystavovatel by kruh neměl opouštět dříve, než je k tomu vyzván. Dále by se neměl měnit vystavovatel psa, rozhodně ne bez souhlasu rozhodčího. Někdy se stává, že se pes zkrátka nechce vystavovat, proto si ho majitelé přehazují z ruky do ruky. Většina rozhodčích je vůči tomu benevolentní, ale nemusejí. Dále by se neměli v kruhu objevovat fotografové atd. Do kruhu však mohou vstoupit jiní rozhodčí, pořadatelé a tak podobně.

Co se ve výstavním kruhu děje?

Vedoucí kruhu vyvolá nahlas a zřetelně nastoupivší třídu a katalogová čísla psů. Vystavovatelé nastoupí do kruhu s katalogovým číslem viditelně upevněným, někdy i s deskami s posudkem a diplomem (pokud jej obdržíte). Zařadíte se mezi ostatní podle vašeho čísla a budete se řídit pokyny rozhodčího a vedoucího kruhu. Každý rozhodčí má svůj styl, proto jej pozorně sledujte. Při posuzování jiného psa není příliš vhodné nechat psa sedět, ležet (samozřejmě pokud není ve třídě psů hodně velký počet) nebo se bavit s jinými vystavovateli.

Posuzování – jak probíhá?

Nepsaným pravidlem snad u všech rozhodčí je, že po nastoupení a porovnání jednotlivých psů, si nechají psi rozběhnout. Na výstavách tvoří obvykle posouzení pohybu velmi důležitou roli. Běhá se po obvodu kruhu klusem. Někteří rozhodčí sledují pohyb více, jiní méně. Sledují hlavně postoj předních a zadních končetin než dynamiku, prostor a jiné faktory pohybu. Po posuzování třídy přechází rozhodčí běžně k posouzení individuálnímu. Při tomto posouzení se diktuje posudek, někdy i potom. Pak přichází na řadu stanovení prvních čtyř jedinců se známkou výborný či velmi dobrý. Tudíž známka např. V3 znamená třetí výborný pes ve třídě nikoliv pes výborný navíc hodnocený známkou 3 jako ve škole! Číslo je pořadí.

Jak se vybírá vítěz?

Vítěz třídy by měl být samozřejmě ten, co se nejvíce přibližuje standardu. Posuzování je velice subjektivní a každý má jiné oko, ale výrazné nedostatky a přednosti by měli vidět všichni rozhodčí. Psi stojí znovu v řadě. Rozhodčí sleduje a porovnává. Někdy má také v ruce pískající hračku, kterou si zajistí pozornost psa. Ve vyrovnaných třídách se psi opětovně prosahávají a uvádějí do běhu. Nakonec rozhodčí ustanoví pořadí prvních 4 jedinců se známkou výborný nebo velmi dobrý.

Je otázkou, jestli se zadají tituly či nikoli. Záleží na kvalitě psa. Ve třídě mladých se zadává pouze pro V1 titul CAJC, ve třídách mezitřída, otevřená, pracovní a šampionů/vítězů CAC, V2 může získat Rez. CAC. Posléze se vybírá "nejlepší pes/fena" z CAC oceněných jedinců podle typu výstavy (CACIB, Klubový vítěz, Vítěz speciální výstavy...). U mezinárodních

výstav se zadává i Rez. CACIB – o ten nastupují psi s CAC a pes s Rez. CAC, pokud pes z jeho třídy s CAC získal CACIB. Ze tříd mladých se vybírá BOJ – pes nebo fena CAJC, V1 ve třídě veteránů bojuje o BOJ Na některých výstavách se nic takového nezadává, takže všichni ocenění jedinci nastupují o BOB. Je to však nepřehledné. O vítěze plemene neboli BOB soutěží tedy CAJC, "nejlepší pes/fena" a BOV, BOJ.

Po vítězství BOB se na většině výstav postupuje o vítěze skupiny – BIG nebo BOG. To probíhá v závěrečných soutěžích, můžete obsadit 1. -5. místo. BIG jde následně o BOD – vítěz dne u vícedenních výstav nebo rovnou o BIS – vítěz celé výstavy. U vícedenních výstav jsou BOD o BIS. To je maximum, co můžete vyhrát.

Co rozhodčí smí, musí a co ne?

Viz. [Výstavní řád](#).

Většina rozhodčí je tolerantních k agresivním psům, ještě více ke psům plachým. Svou povinnost vyloučit takové jedince z posuzování obvykle ignorují. Když majitelé nejsou sami, tak uvědomějí, měl by rozhodčí dostát své povinnosti. Neudělal by to jen kvůli své bezpečnosti, ale hlavně kvůli pověsti plemene i pro majitele samotné. Není výjimkou, že mladí psi se při banálním ukazování zubů ohánějí po pánickovi, rozhodčí mlčí a trpělivě čeká "kdo s koho". Již to je špatné a co potom, když psa ověncí ještě titulem. Majitelé jsou tedy na výsost spokojeni a svého miláčka nechají dál růst jako dříví v lese...

Výčet možností, co rozhodčí může a co ne je daleko obsáhlejší. Může odmítnout posoudit psa, jenž se dostavil pozdě, jehož majitel se chová nevhodně apod. Hlavní je, že rozhodčí může psa prosahat, jak chce, aniž by mu to majitel zakázal. I když osobně jsme byli svědky toho, že si rozhodčí nechal zakázat prohmátat psa a ten stejně zvítězil.

Rozhodčí samozřejmě nesmí psům ubližovat, nezadat známku (v ČR) atd. Proti jakémukoliv porušení výstavního řádu můžete podat protest. Ne však proti špatné ohodnocení vašeho psa, ať je jakékoliv.

Jak by se pes měl v kruhu chovat?

Samozřejmě každý pes je individualita sama o sobě. Nemůžeme napsat: pes se bude chovat tak a tak, jiné chování je mimo standard. To prostě nelze. Ale jsou jisté typy, které by na výstavách být neměly – psi agresivní, plaší, nevyrovnaní... Je hrozné sledovat, jak se pes plazí pryč, ocas sražený mezi nohama, ze zoufalství chňapá kolem... Je to pro psa velmi stresující a pro lidi o nic méně. Pro tyto psy je lepší výstavám se vyhýbat nebo pomalu bez nátlaku začít s řádnou socializací a výcvikem. Pes na výstavě by měl být vyrovnaný, neagresivní už z toho důvodu, že výstavy jsou mnohdy branou k chovnosti. Takže se stává, že byť exteriérově výborný pes je psychicky labilní a působí v chovu... Opět je to ale hlavně v rukou majitele.